

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Macedonski oblak.

Že nekaj časa sem se opazuje, da zadobivajo razmere na Balkanu čedalje kritičnejši značaj, zlasti vsled agitacije za osvobodjenje Macedonije iz turškega jarma in za nje združenje z Bolgarsko. Začeli so se zbirati sumni oblaki, a da so res nosili strela, kaže energična intervencija ruskega poslanika Zinovjeva pri turškem sultanu.

Zinovjev je v posebni avdijenci pri sultanu protestoval zoper agitacijo takojmenovanih macedonskih revolucionarnih odborov in pozval sultana, naj poskrbi, da se ta agitacija v Macedoniji zatne. Izkazalo se je, da to ni bil prvi korak intervencije, ampak zadnji korak obsežnejše diplomatske akcije, izkazalo se je, da so Rusija, Francija in Nemčija zahtevale v Sofiji, naj vlada zaduši macedonske odbore, v tem ko je, kakor trdi „Polit. Corr.“, avstrijska vlada to isto direktno sporočila knezu Ferdinandu, ko se je isti pred kratkim mudil na Dunaju.

Ta diplomatska intervencija v Sofiji je imela vsaj navidezen uspeh. Vlada je nastopila zoper macedonske odbore, dasi so bili ti najkrepkejša opora ministrskega predsednika Petrova in dasi trde „Peterb. Včelomosti“, da stoje neposredno pod vodstvom kneza Ferdinanda, ki jih porablja za svoje osebno politiko.

To je tudi vzrok, da so se jele širiti govorice, da je stališče bolgarskega kneza omajeno in da je londonska „Times“ že prorokovala, da bo moral knez Ferdinand odstopiti in da postane njegov naslednik mlajši brat prvega bolgarskega vladarja, princ Battenberg.

Bolgarska vlada pa ne postopa prav odkrito. Nastopila je pač proti macedonskim odborom, zajedno pa je tudi dovolila velik protestni meeting proti njeni lastni odredbi. Bolgarsko časopisje pravi, da so razmere v Bolgarski take, kakor l. 1883, razloček je samo ta, da je šlo takrat za združenje Rumunije z Bolgarsko, zdaj pa gre za pridobitev Macedonije, a dogodbe pri volitvah v narodno sobranje so tudi pokazale, da je položaj jako kritičen in da se lahko kar čez noč kaj zgodi.

Iz ruskih listov je posneti, in ome-

njeni korak poslanika Zinovjeva pri sultanu potrjuje to, da bi Rusija v slučaju revolucije v Macedoniji ostala nevtralna. Rusija ima zdaj v Aziji toliko opraviti, da se ne more posvetiti balkanskim zadevam. Macedonski revolucionarni komité se na to ni oziral, kakor se ni oziral na to bolgarski knez. Tudi črnogorski knez je te dni se izjavil, da črna gora za sedaj ne želi drugega kakor, da se ohrani status quo na Balkanu.

Pri vsem tem pa ni pozabiti, da so gotova gibanja časih dosti močnejša, kakor diplomatski uplivi. Sedanje gibanje v Macedoniji je zelo podobno gibanju v Bosni in v Hercegovini pred l. 1876.

Tudi bosansko-hercegovska ustaja je nastala proti volji Rusije, vzlic vsemu nasprotovanju rusk h krogov, pač pa so jo podpirale druge države, ki so imele posebne interese pri tem, da provzročijo ustajo še predno se zamore Rusija militarično in politično pripraviti na kako akcijo. Posledica tega je bila, da je Rusija sicer zmagala v vojni s Turčijo, da pa je bila na berlinskem kongresu poražena.

Položaj je sedaj tak, da se je močno bati, da se iz macedonskega oblaka vsuje toča, ali posledica tega bi bila, kakor se od merodajne strani namigava mešana okupacija vsega ozemlja do Soluna, kar bi slovanskim narodom pač ne bilo v korist.

Patentovani klerikalci in še marsikaj.

(Dalje.)

Občeznana in nekoliko tudi opravičena je tožba, da so učenci srednjih šol preobloženi, in da imajo premalo časa in prilike za vsopredni telesni razvitek, tako da ni možno doseči tiste plemenite harmonije telesne in duševne lepote, ki so jo imenovali Grki *καλοκαγάρθια*. Ali nasprotujejo tej ekserciciji? Da. Za eksercicije se porabijo dnevi, ki so bili sicer prosti šolskega pouka, namenjeni počitku in razvedrilu učencev. „Pa kaj je to, dva dni v primeri s tolikimi prostimi dnevi“. — Dosti velika izguba časa je, in za marsikaterega dijaka eksercicije baš zaradi tega nimajo nameravanega uspeha,

ker izgubi po njih nekaj svojega časa. Drugo vprašanje je, so li eksercicije na Kranjskem sploh umestne, potrebne in koristne. To se mora zanika i odločno, kajti: 1. izpolnjujejo učenci že po disciplinarnih zakonih svoje verske dolžnosti, božje in cerkvene zapovedi. 2. Ravno srednješolski učenci se učijo toliko krščanskega nauka, in slišijo toliko propovedij na leto, da so upeljane eksercicije naravnost nezaupnica učencem in profesorjem veronauka. 3. Ker baš tisti dijaki, ki so brezumni ali vsaj omahljivi, tista dva dni prekolnejo, iz srda, da sta mu z njimi vzeta dva prosta dneva. 4. Če se učenci celo leto niso spokorili, se tudi ona dva dni najbrž ne bodo. Kaj sta dva dneva v primeri s celim letom! Kaplja v morje. 5. Eksercicije se tam najvestnejše in sigurno opravljajo, kjer imamo še ostanke iz nekdanjih meniških šol, ki so imele drugačen učni načrt in smoter kakor novodobne. Zakaj da morajo ravno na Kranjskem učenci v gotovih mesecih dvakrat na teden k maši hoditi, mi je popolnoma neumevno. Ali povsod ali nikjer! Jednaka pravica in zahtevanja za istovrstnike! Spominjam se še izza dijaških let, koliko se je grešilo ob delavniških mašah v cerkvi. Večina se jih je pripravljalo za šolo, drugi zopet so brali zabavne knjige, katere mnogokrat niso nudile po ebno pripravnega med mašnega čtiva. Tretji zopet so preklinjali, ker so morali prežgodej vstajati. Le malo odstotkov jih je bilo, ki so bili „pobožno zbrani pri sv. maši“. Zakaj majate glave, gospodje kaplani? V katero vrsto Vas je spadala večina? In tistega, ki dela na to, da bi se ne napravilo po nepotrebnem toliko greha, imenujete brezverca? Lepi „služabniki božji“ ste! Čast Vam! — Maša ob delavniških ima torej nehati, ali pa pouk po maši, da ne bo motil strah pred dvojko nobenega v pobožnosti. Če zadostuje učencem drugih kronovin v dosego večnega izveličanja ceteris paribus izpolnjevanje tretje božje zapovedi, zakaj bi se isto Kranjcem ne privoščilo? Istina je sicer, da se zavisti malokje toliko rodi in goji, kakor v srečni deželi licemerstva, sleparstva, klevetništva, bogoskrustva, cvetečega trženja z verskimi čuvstvi, vendar verujem Prešernu, da pridemo po zemeljskem potovanju:

„Tje, kamor moč preganjavcev ne seže, Tje, kamor njih krivic ne bo za nami“.

In koliko morajo premnogi dijaki na Kranjskem še vrhu predpisanih skrbi za dušo od svojih nadzorovateljev, starišev ali gospodarjev jim ponujene dušne paše prebaviti. O prvih ne govorim; vsak oče ima dolžnost skrbeti za pravo srečo svojih otrok. Kako pa postopajo mnogi gospodarji, zlasti če so ženskega spola? V jutro morajo dijaki, posebno nižjih razredov, večkrat na teden, če ne vsak dan, k maši. Večer, ko je ves utrujen od velikega duševnega napora, mora klečati po pol ure in več ter moliti rožni venec. Da dela to navadno le mehanično, brez misli in čustva, kdo bode zameril to izmučenemu trpinu. Kaj pa starejši? Ti se že upajo postaviti ter eliminirajo vsaj mašo. Rožnemu vencu se pač udajo, ker se boje, da jih gospodinja ne dene pri stariših pod zatožbo brezverstva. In kako molijo ta rožni venec? Ali se ne napravi poleg tega več slabega kakor dobrega, dragi gospodje kaplani? In vendar se to ne oousti, ampak se še celo podpira in pospešuje po gorečih katehetih, katerim je prava sreča revne mladine deveta briga. Brezvestno se krati uku in počitku odmerjeni čas! Kako se naj pri takem početju navadi mlad človek na izpolnjevanje svojih dolžnostij — kar je temelj vsakega značaja — če ga naravnost s silo pri tem ovirajo domači nadzorovalci, katerim se o pravi vzgoji mladine še ne sanja ne! Koliko učencev se pogubi na ta način brez lastne krivde že v prvih letih srednjih šol! Koliko se jih odvrne od ozke in polzke poti, katera vodi k plemenitim značajem! Pa teh dandanes treba ni...! Vsaj na Slovenskem ne! Če si klerikalec, si že eo ipso „vzorit“ mož, zrel za nebesa; te so pa nas vseh cilji. Stariši, učitelji, profesorji, sedaj veste, kakšni morajo biti produkti Vašega truda in napora. Ti pa narod slovenski, kamnaj „Slovenski Narod“, ker je povzdignil odločen glas za korist slovenske mladine ter se usmelil krivično trditi, da bi bilo Tebi treba tudi — dobrih značajev. Tableau!

Nekaj o klerikalni lojalnosti. Papežu so klerikalci vdani z dušo in telesom z dlako vred, kar je popolnoma naravno, ker jim to — „nese“. Pridno sleparijo ljudstvo

LISTEK.

„Kar je bilo — kar bo.“

(Stoletna „Sokolova“ maskarada)

Na pustni torek zvečer se je vršil na — (to pot: hvala Bogu!) — neposušnem ljubljanskem barju senzacionalen, nečuden, epohalen rendezvous. Lintvern ljubljanskega mestnega grba in povodnji mož sta se sešla, da se ob bokalu pristnokranjskega cvička po preteku celega XIX. veka pomenita, kako je bilo včasih, in kako še bo. Nekdaj, v zlati ljubljanski dobi je bil Lintvern vitka, nežnopolta, za krasoto devic sila rahločutna pošast, sedaj, na meji novega stoletja pa je Lintvern ogromno-trebušat, grčav, okorel, plesniv, ostudno spreminjav, škrbastega, ščetinastega gobca in blaziran dekadent v najvišji potenci. In povodnji mož, o katerem je pel še Prešeren, da je bil junak, ki mu enacega pod solncem ni bilo korenjaka, se je tekem veka spremenil v zalitodebeluhastega starca dolge bele brade, zarilega, izpitega obraza, mozolastobakrenastega nosu in neestetsko kosmatih udov. Ah, vse se stara, in zob

časa ne prizanaša niti bogovom! Zato pa je bil melanholije in sentimentalnosti poln ta sestanek na ljubljanskem barju. Besno, obupno in maščevalno so žarele Lintverne oči, povodnji mož pa je dvigal očitaje in roteče svoje roke ter vzdihoval: „Kje so časi, kje so dnovi, ko smo kranjski mi sinovi bili še mladi! Tristo kiljavih žab! — tovariš, pij!“ In Lintvern je pil — pil — pil...

Kraljica barjanskih žab — grandiozno životna dama! — je prisledla k njima in zapela himno na dobre stare čase. A tudi njej je hitro otrpnil jezik, omahnila je na kup najtolstejših šote in začela molčé filozofirati... Pred sto leti — kakšno življenje smo imeli še tu na barju! O cestah in potih, po katerih se drvé dandanes smrdljivi motorji in brezobrazni kolesarji, ni bilo malone ni duha ni sluha. Po Ižici so polzeli s šoto, kamenjem, apnom in drvami natovorjeni plitki čolni, redkobesedni čolnarji pa tudi niso motili tihote in miru. A danes?! — Niti nosu ne smeš več pokazati iz vode, sicer ti je takoj za petami cela jata ribičev, lovcev, policajev in žurnalistov... Na najglobljem dnu mora ždeti povodnji mož, jesti kápeljne in smr-

kavce, o lepih Urškah ljubljanskih pa se sme samo še sanjati.

Kolik respekt so imeli njega dni Ljubljancje pred Lintvernom! Sedaj pa ga imajo privezanega na verigi kakor Višnjane svojega polža. Kakor smešen srednjeveški ostanek ga kažejo starinoslovcem ter strašijo z njim mladino. Straži jim ga policijski penzionist — pijanec prve kvalitete! — s skrhano sabljo.

In celo na mesto sestanka je moral redar spremiti Lintverna, poleg njega pa je bila — koliko roganje! — nabita deska z napisom:

Iblanskega lintverna za rep cukat ali iz povodnimu možam se spasat je prepovedan.

Gomestrat.

Bila je noč, ali Ljubljana se je svetila, kakor bi bilo razlito nad njo morje lučij. Električna dela pač čudeže! Kakor opoldne je bilo nad njo jasno nebo, nad gradom je plul velikanski balon, po Ljubljanci pa je plaval eleganten parnik. Povodnji mož je strmel. Kako drugače je bilo včasih! In kje je vendar megla s svojim neprodirnogostim plaščem? Iz mesta sem se je čulo grmenje in iz velikanskega dimnika so se dvigali majhni oblaki. Tam so

razstreljevali in prešali v najmodernejši to varni meglo, jo spravljali v vreče ter jo z vlaki eksportirali v Trst, da jo ondi razpošiljajo po vsem svetu.

Povodnjega moža so vili krči od samega strmečega začudenja. Ali je vse to le lep sen? Ali je res ves ta nečuvenci napredek istina? Ljubljana je torej vendarle napredna, dasi se je čulo zvoniti, da je že malone docela črna!

„Tristo grintavih kukcev, — pij!“ se je zadržal povodnji mož. „Pij, potem pa pojdem s teboj v Ljubljano, da si od blizu ogledam vse te čudeže. Pij, prijatelj Lintvern! Hej, speci, zvni ga še ti čašo! Izvrsten je — „zlata kaplja“ od „Rože“!“

In Lintvern in policaj sta izpila „eks“, potem pa so krevljali s primernim spremstvom proti Ljubljani. In šli so naravnost v „Narodni dom“, kjer je bila tovarna za uničevanje megle in kjer je bil slučajno velikanski dirindaj. Tu si ogledajo najlažje in prav komodno napredek, ki so ga dosegli Slovenci takom XIX. veka. To je bil haló, ko so stopili v Sokolovo dvorano! Ljubeznivi reditelji Sokoli so jim odkazali najodličnejše mesto — tam pred odrom za godbo so jih posadili, da morejo v miru

z revnim jetnikom vaticanskim, ki mora ležati kar na — slami. Poleg tega še pa mora jako slabo živeti, tako da bi kar gladu umrl, da bi mu ne pošiljalo žaljavo ljudstvo, ki se pita tako razkošno kar z — nezabeljenim krompirjem, če ga ima za praznike za izboljšek majhne svotice — par milijonov goldinarjev, katere si prav previdno in ekonomično tako razdeli, da izhaja piščo za vse leto, ali pa vsaj do drugih večjih „trigošnikov“. Gospoda, ali Vas ni sram na dno duše, da revno ljudstvo tako „farbate“, v cerkvi tako ostudno lažete ter pripravljate narod ob krvave mu potrebne groše z brezmejnimi izsesavanjem? Seveda ne terjate — vsaj meni ni znano — določene svote od nikogar, ali čisto naravno je, da reveži, ki ima na tem svetu človeka nevredno življenje, želi, da bi bilo „onstran groba“ bolje ali vsaj ne tako slabo in hudo, da zadnji vinar, misleč, da doseže gotovo večni blagor, če daruje kaj za svetega očeta, „ki morajo spati kar na sami slamici“, dočim še more pokriti on slamo s kako razcapano rjuho. O temota! Gospodje, kaj ne, da si sami verjamete, da še imate kaj srca! Zakaj ne poučite pomilovanja vrednih neumnih ovčic o nešteti milijonih, ki so nakopičeni v vatikanu, zakaj ne poveste nikdar, koliko milijonov je ponudila italijanska vlada papežu kot „tašengeld“, ko mu je v soglasju z drugimi državami prilastila vsaj mimogrede prepričanje, da njegovo kraljestvo ni od tega sveta, in kako velikodušno je on odklonil tisto bogatelo ter sklenil biti radovoljen jetnik. Ljudstvo si ga seveda misli v majhni „kejbi“, in ni čuda, da se mu smili. Toda, gospodje, to ni oduševstvo, saj da žaljavi trpin prostovoljno, vrhu tega mu še tudi ostane — koža. — Če se tudi Vam res smili sveti oče, zakaj mu ne pošiljate Vi lastnih milijonov, ki jih imate vendar dosti in odčep? No, pa že mora biti istina, da se farški mošnjček odpira samo na znotraj. Omnes eodem coguntur. Toda vrnitve več ni!

Tudi cesarju so udani naši klerikalci. Nemilijava zvestoba do cesarjeve hiše jim je lastna v največji, najvišji, najplemenitejši meri. Saj vendar zatrjujejo to sami pri slovesnih in neslovesnih prilikah z resničevirnimi organi nedolžnih svojih „vzoritih“, nezmotnih, blagoslovljenih in neposvečenih zastopnikov. In potem mora biti brez ugovora tudi res; kateri bi to tajil, dobi pečat podlega lažnjivca v svoj grešni obraz. Že iz tega je razvidno, da je tisti zbornik z znanim klicem bil liberalce; zaradi tega ga sploh ni bilo treba eruirati. Kdor bi mislil, da je bil ad hoc najet klerikalec, bi imel smrtni greh, kdor bi pa kaj tacega rekel, bi prišel čisto gotovo v pekel, in sicer na dno, kjer bi mu poleg najhujšega plamena množila vročino vsa težko na njem valeča se peklenska svojat. Hu, hu, hu! Kateri tega ne verjame, naj praša vir resnice, „Slovenca“. Sv. Liguorij, da se Te ne loti večna pozabnost, zato bodo že skrbeli „slovenski“ klerikalci. Radi Ti polagajo ti Tvoji goreči častilci na grob v znak neprestanega spoštovanja in dolžne hvaležnosti večno zelene vence! Slava jim! Kdo hoče iskati pege v deviškem svitu klerikalne vdanosti? No ena je, pa

živati. In pred nje so postavili „šefan“ Masarykovega refuška. Tako, sedaj pa glejte in se čudite! In Lintvern je zvedavo stezal svojo strašno glavo z groznorudečimi očmi nad strmečim povodnjim možem, kateremu je od zadivljenja pohajala sapa. In grandiozna madame Žaba je strmela zalitih oči in režečega gobca v dvorano, poleg nje pa se je smehljala secesionistovsko vitka mademoiselle Štorklja z dražestnim fantkom na svojem hrbtu.

Na levi strani dvorani je bila etabli-rana „Prva kranjska priv. tovarna za prešanje megle“. (Exposition dellé megle du Lubiana.) Ob vratih, izza katerih se je čul silen hrup in je prihajal močen piš, so stali livrirani slugi, ki so vabili občinstvo ter delili reklamne listke s sledečo vsebino:

Velikanska senzacionalna največja iz-najdba XX. stoletja!

Vse na svetu zdaj se meša, tukaj se pa megla preša, najnovejši, Vam povem, ta „Kunčičky“ je sistem. Kdor bo grošev par položil, temu stroj se bode sprožil. prešano meglo dobi, če se mu prav čudno zdi!

samo ena, tako majhna, da bi jo slepo lahko oštala. Škoda! da so se morali postaviti klerikalci enkrat cesarjevi želji po robu! Uad einmal ist ja — keinmal! In če se to še enkrat ponovi, bo še zmeraj vsega skupaj ničkrat. Bravo! Gospodje kaplani in klerikalni juristi, vidite se mi, da prebiram prevečkrat „Slovenca“, kajti poprijel sem se korenito vaše metode, katero sem bil izgubil žal! v drugi šoli. Ach! lang ist's her! Pa hvala Bogu, blažena metoda klerikalne „intelligence“, da sem Te še le našel. Če piše namreč „Slov. Narod“: Liberalce X. je govoril jako dobro, klerikalec L. veliko slabše, takoj se vrže cela jata klerikalcev na izraz: veliko slabše, trga ga in mrovari kakor kopa lačnih krokarjev smradno mrhovino ter pride vele-umno do prepomembnega zaključka: torej je še Y. tudi dobro govoril. — Dasi seveda to ne drži za vse slučaje, pustimo jim to veselje, so še pač otročji, naivni; le škoda, da so že v svoji otročji dobi tako hudobni. Ali komur odločeni so kratki dnevi, mora hitro živeti ter že v zgodnji mladosti pokazati, da ni vsakdanja prika-zen. — Toda kmalu bi bil zabredel preda-leč a pota. Zopet k lojalnosti! Kedaj ni bil cesarski namig klerikalcem „sveta za-poved“? Takrat, ko se ni ujemal z njih mišljenjem, koristjo, voljo. Takrat, ko se jim je reklo popolnoma razločno in jasno: du-hovniški stan naj pusti politiko pri miru, vzvišen naj bo nad čisto ali umazano po-litiko.

In vendar se je oni ukor nanašal na politikovanje zunaj cerkve. Kaj še le za-sluzi napadanje blatenje nasprotnih, sovra-ženih strancanov v cerkvi, kjer se ti bra-niti ne morejo in ne smejo. S takim postop-panjem se duhovnik pogrezne v blato, in naj se ne čudi, če ga valjajo napadenci tam, kamor je zašel iz lastnega nagona. — Ker so torej vedeli ti maziljeni po-svetnjaki, da je njih posvetno vladanje, če se drže visoke želje, v istem hipu poko-pano in da bi bili potisnjeni na prvotno pot blagega svojega delovanja, in bi pone-hal kmalu besni vihar prokletega sovraštva, dvignili so unisono svoje krepke glasove: tega pa ne. Kraljestvo tega sveta nam prija tako, da ga tudi na cesarjev ukaz ne izročimo poklicanim rokam. O nebeško lepi svet, poln sladkostij brez bridkostij! Sicer se imenujemo Kristusovi učenci, glasniki Njegovih naukov, toda naše kraljestvo je od tega sveta. Za nebeško kraljestvo se naj trudijo neuki trpini, reveži na dubu, katere še lahko sučemo po svoji volji, iz katerih že stiskamo zadnje moči življenja. — Kleri-kalci so torej lojalni le takrat, kadar ce-sarjevo povelje zadene srečno pot, ki ugaja obenem tudi njim in njihovi samopašnosti. In taki ljudje si upajo narodno, svojemu vladarju odkrito vdano stranko celo v svo-jem volilnem oklicu kriviti veleizdajstva! Dasi slovenski jezik obiluje z izrazi zani-čevanja, vendar še nima nobenega, ki bi obseg take infamije primerno izrazil, Taka podlost je banditska! Ne zavidamo Vam patenta na njo, patentovani katoličani!

(Dalje prih.)

Vstop v tovarno proti plačilu 20 h danes izjemoma dovoljen
Vsak obiskovalec dobi vzorec prešane megle brezplačno.

Elaksovič,
vodja tovarne.

In res je dobil vsak posetnik, ki se je vrnil zadivljen nad eksaktnostjo meglo prešajoših strojev ter nad krasno poslikano tovarno, v ličnem zavitku vzorec megle prav čudovito sladkega okusa. Galerije so bile zavite v cele oblake goste megle, v katero pa so bile na duhovit način zvrtnane line za gledalke in gledalce.

In to občinstvo! — Kje je videl še kak lintvern toliko sijajne elegance, toliko rafiniranofinih toalet, toliko prelestaokrasnih obrazov in idealnih teles! Gospodje, zapnite si suknje, da zavarujete vsaj nekoliko svoja srca, ki vam sicer omagajo prenašlo spričo teh razkošnopelih žensk! Kakor bi zašel v miliardo kresočih se, žarečih, plamtečih in iskročih se zvezd, toliko je tu divnih, omamljivih črnih, rujavih in plavih oči! In vse se izpod svilenih raznobojnih krink vesesavajo človeku v dušo, ki ječi v sladkem razkošju! Da da, tolike elegance in finoče še nikdar ni bilo zbrane pustni terek v Sokolovi dvorani. (Konec prih.)

V Ljubljani, 21. februarja.

Prvi vihar v drž. zboru.

Radi nenemških interpelacij, katerih predsednik Vetter ni hotel dati, da se pre-čitajo, je nastal v včerajšnji seji prvi silen vihar, ki se je izpremenil v pretep. Vetter je na vprašanje posl. Brzorada, zakaj se nenemške interpelacije ne čitajo, odgo-voril, da pojasni svoje mnenje tekom seje. (Čehi so nato klicali: Takoj! Klici nemških radikalcev: Izjavite se takoj!) Posl. Mastalka (Mladočeh) je šel k predsedniku in odločno za-hteval, naj se odloči stvar nemudoma. V zbornici je vladal med tem velik hrup. Posl. Fressl (češki socialni demokrat): Mi hočemo odgovor. Posl. Klofač (češki so-cialni demokrat) je šel k predsedniku in zahteval isto. Nakrat je zgrabil zvezek dr-žavnoborskega pravilnika, in ga vrgel predsedniku na mizo. Tudi tintnik je hotel vreti. Posl. baron Wassilko (Rumun) je nato sunil Klofača, da se je opotekel. Takoj je priskočilo še nekaj čeških radikalcev in prijatelji Wassilka so prohteli na pomoč. Wassilko je ponudil posl. Hrubju, da se z njim dvobojuje. Razburjeni češki radi-kalci so hoteli vnovič na predsednika, a Poljak Gaiwoswz in škof Raptia sta jih po-mirila. Tudi Wolf se je seveda vtaknil v to afero. Posl. Fressl je že dvignil roko, da ga udari. Wolf je pri tem prizoru pokazal višek nemške kulture, objubljaljoč Fresslu, da ga udari tako, da mu izleté zobje na neimenovanem mestu na tla. Nato je Wolf zahteval, naj se seja zaključi, češ, da ni parlament vreden pipe tobaka. Pri glasovanju so glasovali Mladočehi z nemškimi radikalci, a Wolfov predlog je propadel. Med tem so se zgrabili krščanski socialci in nemški radikalci. Posl. Stein (nemški radikalec) je zaklical kršč. socialcem: Vi ste lopovi! Šeme! V zvezi ste z židi! V zbornici je vladala silna razburjenost. Reda ni bilo nobenega več. Posl. Blažek je za-hteval, naj se glasuje imenom a njegovem predlogu, da naj odgovori predsednik takoj radi nenemških interpelacij. Predsednik pa je ta predlog odklonil ter dal besedo Hr-vatu Bianchiniju, ki je govoril hrvatski. Nato je predsednik izjavil, da se bodo ne-nemško interpelacije pač sprejemale, tiskale in razdelile v izvirniku, ali čitale v nem-škem prevodu. Vsled te izjave so nastali hrupni prizori. Vse je kričalo. Čehi so ometavali predsednika s papir-natimi kroglijami, na kar je Vetter sejo zaključil in pobegnil.

Vojna v Južni Afriki.

Doslej ni kapituliral niti Botha niti Dewet. O prvem sploh ni nobenih poročil, o drugem pa konstatirajo angleški listi, da se mu je operiranje po Kaplandiji popolnoma onemogočilo, ter da je že to velik uspeh, če tudi ga morda ne njamejo. Ali Angleži sami ne vedo, kaj je Dewet namerjal in kakšne naj bi bile njegove onemogočene operacije. Da Buri nikakor niso čisto potis-njeni k meji Kaplandije, dokazuje današnje poročilo, da so Buri za De Aarom zopet prevrnili angleški vojaški vlak. Tudi brzo javne žice so vse potrpane. Buri, ki so bili doslej zahodno Calvinije, marširajo sedaj proti severju. Menda se hočejo pridružiti Dewetu. Krutzingger je s svojim oddelkom v okolici Murraysburga; del njegove čete se je razkosal na troje oddelkov po 200 mož vsak. Jednega pelje Scheeper proti po-staji Princ Albert. Krutzingger in Scheeper dobivata s pomočjo konjenikov direktna po-velja Dewetova. Jutranji listi v Kapstadtu so sporočili 20. t. m., da je Steijn ujet, če-sar pa ne verjame nihče. Angleški državni kancelar je v zbornici pobijal opozicijo, češ, da je anektiranje burških republik jedino sredstvo, da se vojna ne ponovi. Vojni mi-nister je dejal, da dobi Kitchener v treh tednih v Kaplandiji 10000 mož. Koncem marca bo imel Kitchener 20000 konjenikov več kakor jih ima sedaj Generali, ki so že 15 mesecev v vojni, se nadomestijo tako ka-kor želi Kitchener.

Dopisi.

Iz Cerknice, 20 februarja. „Slove nec“ z dne 18. februarja se zopet jeden-krat v nekem poslanem v me zaganja. Pod-pisan je neki človek, katerega so si naši klerikalni veleumi za slavnatega moža po-stavili. Temu ne zamerim, saj tako ne ve, kaj da dela; v ozadju pa stoji ona zgaga, katera je že našemu kmetu toliko dobrega storila (?), in katera ima najbolje voljo iz

našega poštenega kmeta napraviti samo hi-navce in lažnjivce, kakor jih že ima nekaj pod svojo komando. Zagotovim ga, da to ne pojde tako gladko, kakor on želi, in če se še bolj ošabno napihne kakor do sedaj.

Očitano, da nisem pustil objaviti, kar so hoteli, namreč, da se naj brez razlike vsi posestniki zborovanja „pri Fr. cetu“ ude-leže, je umevno. Mari mislite vi prefrigate glave, da se vam bodem na tak lim vse-del, da bi potem ljudstvo mislilo: Naši pri-staši nas vabijo na shod k „Fricetu“, toraj pojdemo? Ne, to je preveč neumno. Ker cerkev že tako za vsa vaša oznanila po-rablja, jo pa še za svoje mlekaršiške ob-jave. Da bode mlekarja procvitala, zato nam je že porok vodstvo te zadrage. Kako znate s tujim denarjem dobro gospodariti, to vam hočem jedenkrat s številkami natanko do-kazati, do tja pa potrpite. „Frohtarje“ mi predbacivate, češ, da se zame uničujejo. Kar poprašajte jih, kako da se odirajo, vam bodo že povedali. Zakaj se pa vaši kleri-kalci za ta „froht“ potegujejo, in hodijo za njega prosjati, ako je tako slab? „Toda grozdje je prekislilo, ker ga ne dosežemo“. Zakaj pa vi svoje kmete, kateri na objub-ljeno srečo še zmeraj zaman čakajo, s tem „farbate“, da boste od neke grajščine les dobili, in da bode potem tudi za klerikalce „froht“ na razpolago. Mislim, da bodo še dolgo na ta vaš zaslužek čakali, ker vaše objube so slepilo, in vaša beseda laž. Žu-gate tudi, da mi hočete županski stol (za katerega se nič kaj posebno ne držim) spodbiti. No, to bodemo šele videli; da bi se pa na njega kak Fric vsedel, tako daleč pa menda v Cerknici še nismo, akoravno ste mu že, kakor se pripoveduje, neke knjige kupili, iz katerih se bode mogel vso modrost priučiti, katero klerikalen župan potrebuje.

Alojzij Pogačnik,
župan.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 21. februarja.

— Gospodarska zveza — obsojena!

Včeraj se je vršila v Kamniku velezanimiva kazenska razprava. Dr. Šusteršič tožil je namreč župana na Mlaki gosp. Svetlina, ker se je bil leta o priliki zadnjih državno-zbornskih volitev izrazil, da ima dr. Šu-steršič umazane roke od Tomaževe žlindre. G. Svetlin je po svojem zastop-niku dr. Tavčarju, oziroma substitutu istega, dr. Trillerju, nastopil včeraj dokaz resnice za svojo obdolžitev. Predložil je v to svrhu vso polemiko, vršivšo se v zadevi žlindre med „Gospodarsko zvezo“ in c. kr. kma-tijsko družbo, oziroma ravnateljem iste, g. Gustavom Pircem ter se skliceval na pride-vanje zadnjega in bivšega ravnatelja „Zveze“ g. F. Sajeveca. Sodišče je temeljem teh do-kazov zadobilo prepričanje, da je bila kup-čija „Gospodarske zveze“ s Tomažovo žlindro zlasti v svrhu nepoštenega diskre-titovanja c. kr. kmetijske družbe tako nereelna, da je smel obtoženi g. Svetlin opravičeno očitati načelniku „Zveze“, dr. Šusteršiču, da si je pri tej kupčiji qma-zal roke, če tudi ne iz osebne dobičakarije. Iz istega razloga oproščen je bil g. Svetlin tudi od soglasne obtožbe knezoškofjskega kancelarja Šiške kot podnačelnika bivše „Gospodarske zveze“. Oba obtožitelja vlo-žila sta zoper to sodbo, s katero sta bila obsojena tudi v povračilo stroškov, po svo-jem zastopniku dr. Brejcu vzklic, vsled če-sar bomo imeli še priliko baviti se s to zadevo podrobneje.

— Dvojni potres v Ljubljani. V

Ljubljani pojavil se je pretečeno soboto zopet močan potresni sunek; opravičeni so smatrali prebivalci to kot znamenje nesreče, katera preti našemu mestu. Potres provzroči elementarna nevidna sila, in prestrašeno prebivalstvo se povprašuje, kdaj se bo vendar zemlja vmirila. Drugi potres pa je posledica človeškega preraču-njenja. — Uradna „Laibacherica“ pozivlje dne 18. t. m. vse dolžnike države, ki so prejeli kako potresno posojilo, kakor da bi se hotel povdarjati naravni potresni sunek, zapadli obrok posojil tem preje vplačati, če ne bi se moral isti eksekutivnim potom iztirjati. Tako postopanje pomeni katastrofo za Ljubljano, oziroma dotične dolžnike; država ne more in ne sme tako daleč iti, ako noče, da postane Ljubljana dve tretjine erarično mesto. Ako spolnuje dav-koplačevalec v normalnih razmerah svojo dolžnost nasproti državi, in jo vzdržuje, sme valed elementarnih nezdod ponesrečeni

davkoplačevalec pomoči in več ozira od države zahtevati, kakor jih dobiva navadni dolžnik od svojega upnika. Ljubljana je v takem položaju, a merodajni faktorji se ne ozirajo na ta položaj, ker ne čutijo v svojih palačah tega bremena. Država je milijone in milijone državnega dolga kronovnam podarila, le uboga Kranjska ni toliko vredna, da bi se vsaj termin počakal, v katerem se rešijo prizivi zoper odloke o. kr. deželne vlade pri ministrstvu. Takoj se nam preti z eksekucijo! Ne najdemo primernih besedij, da bi označili to postopanje proti nesrečnemu prebivalstvu. Tu je edinstvo potrebno, vse stranke morajo združiti svojo moč, ker le na ta način je uspeh mogoč. „Ljudski glas, božji glas“ pravi pregovor. Zaradi tega je mnogo številni shod neobhodno potreben, da se izrazi položaj nesrečnega prebivalstva. Naši državni poslanci imajo pa tu hvalevredno nalogo z vsemi svojimi močmi sodelovati ter pokazati, da so pravi zastopniki ljudstva.

— Škofjeloške novice. Piše se nam: „Slovenec“ je z dne 16. t. m. prinesel sen zacijsko vest, da je po šolskem nadzorniku od okrajnega glavarstva prepovedan v Škofjo Loko „otročji kostumni ples“. No, gospodi v tolažbo. Ples se je pustno nedeljo sijajno obnesel, in sicer kar se tiče udeležbe, veselosti in čistega dohodka. Čisti dohodek bil je namenjen revni šolski mladini škofjeloški — komité obrača, kaplančki, fajmošter, nune, tehant, škof Bonaventura in okrajni šolski nadzornik pa obrnejo. Vse se je zblo nalo zaradi nedolžnih otročičkov. Kadar pa kaplančki pustne burke na katoliški podlagi uganjajo, tako na priliko v katoliškem rokodelskem domu, ali pri nunah v samo stanu, potem se šolski mladini ne prepove, se teh veselje do polnoči in še dalje udeležiti. Menda se misli, da je v korist odgoje, ako mladina vidi, kako katoliški rokodelski pomočnik ščiplje kakoga dekleta in uganja še huje reči. Torej strmite, bralci pobožnega „Slovenca“. V soboto prišel je osebno škof Bonaventura, pa brez navadnega spremstva k nam, in vrhu tega je prišel še okrajni šolski nadzornik v Škofjo Loko, da prepredijo nedolžno otročjo veselico. Otročji kostumni ples je prepovedan — trobil je kaplanček po „Slovenca“, menda na isti trobenti, na kateri je vpodobljena ženska, ki je bila tudi na „vabilu požarne brambe“, in vzrok odstopa našega župana. O blamaža! Otročji, kakor na isti dan privatni ples pri gospodu K. sta bila jako animirana. — Kaplanček je vzel zopet isto trobento v roko ter je glasno zatrobental po avetu: „Plesalke, dekleta bodo vse izključene iz Marijine družbe in gospodje plesalci pa za kaznen sprejeti v III. red, kot devičarji z znano kolajno z zelenim pangelcem“. Torej vidite, v soboto sama iznenađenja: škof Bonaventura in okrajni šolski nadzornik v Loko, popoldne izvolitev novega župana, gosp. Lovra Sušnika iz narodno-napredne stranke, zvečer pa precej močen potres. Kaj hočete še več gospodja! Zgodilo se je pa še nekaj: Na kolodvoru v Loku se je gospodu knezoškofu Bonaventuri približal in predstavljal čifutski agent konsumnih društev, in mu svoje blago na vse mogoče načine ponujal. Ljudstvo pa pravi: „Bonaventura — brez spremstva po Gorenjskem furaj!“

— Društvo zdravnikov na Kranjskem ima dne 23. februarja ob pol 8. uri zvečer izvanredni občni zbor pri Fantiniju. Dnevni red: 1. Poročila predsedništva. 2. Poročilo odbora o razdelitvi dr. Löschner-Maderjeve ustanove. 3. Slučajnosti. Radi važnosti dnevnega reda želeli je nujno prav mnogobrojne udeležbe.

— Ljudsko štetje v Gradcu. „Elinosti“ se poroča: O priliki ljudskega štetja v Gradcu je prišel magistratni uradnik k nekemu tukajšnjemu medicinu (Tržičanu) ter ga vprašal, kake jezike zna? Ta mu jih je naštel: slovenski, hrvaški, italijanski, ruski, francoski, bolgarski in — nemški. Uradnik na to: „Če znate tudi nemški, torej ste morali zapisati v polo za ljudsko štetje kakor občevalni jezik „nemški“. In z mogočno črto je prečrtal v poli „slovenski občevalni jezik“ in napisal nemški, češ, da imajo ukaz, da vsi oni, ki so v nemški šoli, uradni službi, morajo napisati — „nemški“. Vsi protesti niso koristili nič; komaj je uradnika pripravil, da se je zabeležil svečan protest proti takemu početju. In tako se je zgodilo mnogim, in sicer zavednim ljudem, kaj pa šele drugim nezavednim? Neko ženo, n. pr., ki ne zna nič nemškega,

in je zatrdila uradniku „Niks tajč“, je le tudi zapisal za Nemko. Stvar se je že poslala poslancem.

— Občni zbor slovenskega čebelarkega društva vršil se je dne 18. t. m. v „Mestnem domu“ ob prav obilni udeležbi. Niso bili pri tem zborovanji le čebelarji iz okolice, temveč videti jih je bilo iz prav daljnih krajev Kranjske, kar kaže, da je čebelarjem to društvo prava potreba. — Kakor je bilo slišati iz predsednikovega in tajnikovega poročila, delovalo je društvo v preteklem letu prav marljivo in koristno, ako tudi udarca, ki je društvo doletel v prvem letu, še ni moglo preboleti. Tega prvotnega dolga se društvo do sedaj ni moglo otresti in se ga tudi še kmalo ne bo, ako merodajni faktorji ne pomorejo. Dal Bog da bi koraki, ki jih je društvo sklenilo storiti v tem oziru, ne bili brezuspešni! — Na občno zahtevo zborovalcev sklenilo se je tudi, da se prirede že tekoče leto potovalni shodi, osebno da se ima tak shod vršiti o čebelarskem sejmu meseca septembra v Ljubljani. Dosedanji društveni odbor volil se je soglasno zopet ter so v istem gg.: Fran Črnagaj z Barja kot predsednik, Hinko Likar iz Grabovega kot podpredsednik, Fran Rujina iz Šmarčnega pri Kranju kot tajnik in uradnik društvenega glasila, Avg. Pucihar iz Ljubljane, kot blagajnik, kot odborniki pa Anton Žnidaršič iz Ilirske Bistrice, Peter Pavlin iz Ljubljane, E. Kunavar iz Dravlj in Gašpar Bizjan iz Podutika. — Po zborovanji ogle dali so si zborovalci razne čebelarske priprave in izdelke, ki jih je bil razstavil podjetni g. Žnidaršič iz Ilirske Bistrice. Kdor si je ogledal to malo razstavo, ni se čudil, da je prejel ta razstavljalca na čebelarski razstavi v Celovcu preteklega leta zlato kolajno za svoje izdelke. Vsi zborovalci vstrajali so do zadnjega, po zborovanju pa se jih je mnogo sešlo k „nadaljevanju“ pri „Loydu“.

— Bolniško in podporno društvo pomočnih in zasebnih uradnikov za Kranjsko ima svoj redni občni zbor, v soboto, dne 2. marca 1901, ob 1/8. zvečer v Iv. Testinevi gostilni („Miramar“) na Starem trgu št. 19, (v zadnji sobi pri tlebi). Vspored: 1. Pozdrav. 2. Poročilo tajnikov. 3. Poročilo blaginikov (§ 12. dr. pr.) 4. Poročilo računskih preglednikov (§ 19. dr. pr.) 5. Imenovanje častnih članov (§ 3. dr. pr.) 6. Nagrada društvenega odbora funkcionarjem (§ 14. dr. pr.) 7. Volitev odbora (7 odbornikov in 3 namestnike, § 14. dr. pr.) 9. Raznosterosti.

— Pevskega društva „Ljubljane“ zaključni plesni venček, kateri se je vršil v nedeljo dne 17. t. m. v areni „Narodnega doma“, obnesel se je sijajno. Pri čisto na polnjeni areni plesalo se je do ranega jutra, kjer se je vsake četvorke udeležilo nad 40 parov plesalcev. V znak hvaležnosti radi obilega truda za vprizoritev krasnih plesov „Les Lanciers“ in „Česka Beseda“ darovali so posetniki plesne šole gosp. Gotthardt dve krasni darili v vrednosti nad 120 kron, kakor tudi jednega sončitelju „Česke Besede“ g. Valenti. Pri tem treba posebno pripomniti, da bi bilo želeli, naj bi se krasni slovanski ples „Česka Beseda“ pri narodnih društvih bolj udomačil.

— Potres. Iz Čateža se nam piše 20. t. m.: Danes jutraj ob pol 5. uri močan potresni sunek, ki je zbudil ljudi. Prišel je od jugozahoda. Tički v kletkah so popadali na tla kletek.

— Obrtno gibanje v Ljubljani. Tekom meseca januarja pričeli so v Ljubljani izvrševati obrt in sicer: Robert Moskočič, Stari trg št. 30, trgovino z usnjem in surovimi kožami; Anton Bizjak, Bohoričeve ulice, št. 16, gostilničarski in krčmarski obrt; Makso Lavrenčič, Dolenjska cesta št. 4, trgovino z mešanim blagom; Valentin Sitar, Kolodvorske ulice št. 6, prodajo žganja na drobno; Katarina Widmayer, Špitalske ulice (poslopje meščanske imovine), trgovino z manufakturnim in drobnim blagom; Tomaž Mencinger, Sv. Petra cesta št. 44, trgovino z mešanim blagom; tvrdka M. Heferer, Kongresni trg št. 5, prodajo glasovirov; Marija Mehle, Dolenjska cesta št. 2, prodajo kuhanega čaja; Kamilo Krašna, Jurčičev trg št. 3, trgovino z zlatino in srebrnino; Neža Finc, Dolenjska cesta št. 21, prodajo živil. — Odglasili, oziroma faktično opustili pa so obrt: Marija Petrič, Resljeva cesta št. 3,

trgovino s krojnim blagom; Josipina Jaro, Stari trg št. 20, malo trgovino z mešanim blagom; Ivan Adamič, Sv. Petra cesta št. 33, vrvarski obrt.

— Mestna kopel. Od 26. prosinca do 2. svedana t. l. oddalo se je v mestni ljudski kopeli vsega skupaj 420 kopeli, in sicer za moške 351 (pršnih 245, kadnih 106), za ženske pa 69 (pršnih 23, kadnih 46).

— Z rešilnim vozom so prepeljali v deželno bolnico delavko Rozalijo Rodetovo, katere je padla na stopnicah in si nogo izvila.

— Angleže in Bure sta se šla danes ponoči na Breg dva kleparska pomočnika. Ko sta se spoprijela, zagnala sta hud krik, kar je privabilo na Breg tudi policaja, kateri je napravil konec ljutemu boju. Anglež jo je pri prihodu policaja takoj popihal, Bura pa je policaj ujel in ga odpeljal v rotočki tabor.

— Ukraden havelok. Dežnikarskemu pomočniku J. D. je v neki gostilni na Rimski cesti nekdo v nedeljo ukradel havelok. Policija je tatu izsledila in mu odvzela havelok.

— Z britvijo si je hotel vrat prerezati umobolni delavec M. Z. Prepeljali so ga v norišnico.

— Mestna posredovalnica za delo in službe. Od 9. do 15. februarja je dela iskalo 9 moških delavcev in 44 ženskih delavk. Delo je bilo ponudeno 10 moškim delavcem in 23 ženskim delavkam. Stanovanja 6 ponudeb, 2 najemnika, 2 stanovanjski bili oddani. 109 delavcem je bilo 49 odprtih mest nakazanih, in v 31 slučajih se je delo vsprejelo, in sicer pri 5 moških delavcih in 26 ženskih delavkah. Od 1. januarja do 15. februarja je došlo 400 prošenj za delo in 295 deloponudeb. 617 delavcem je bilo 349 odprtih mest nakazanih in v 222 slučajih se je delo vsprejelo. Delo ali službe dobe takoj: 1. trgovski hlapec, 2. hišna hlapca, 4. konjski hlapci, 2. kuharici, 4. deklice za vsako delo, 1. žena k otrokom, 6. deklic k otrokom, 2. kubinski deklici, 7. dekel za kmetška dela, 1. postrežkinja. — Službe iščejo: 2. trgovska pomočnika, 1. mašinist, 1. strojni ključavničar, 1. podobar, 1. kovač, 1. mizar, 2. pisarja, 3. izurjene trgovske prodajalke ter vsakovrstni trgovski, gostilniški in hišni posli. Posredovanje vsakovrstnih stanovanj, prodajaln itd.

— Zdravstveno stanje v Ljubljani. Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 10. do 16. februarja kaže, da je bilo novorojencev 29 (= 43.06 ‰), mrtvorojenca 2, umrlih 30 (= 44.55 ‰). Med njimi jih je umrlo za vratico 1, za jetiko 6, za vnetjem sopilnih organov 2, vsled mrtvouda 3, za različnimi boleznimi 18. Med njimi je bilo tujcev 6 (= 20 ‰), iz zavodov 16 (= 53.3 ‰). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer, za škrlatico 8, za vratico 5 oseb.

* Novelli o Hrvatih. Veliki italijanski dramatični umetnik se je izrazil o Zagrebu in o Hrvatih takole: Zagreb in Hrvatje so napravili name največji utis. Tam sem videl mesto, ki ni veliko po številu prebivalcev, ki pa po svoji kulturi nadkriljuje velika evropska mesta. V težkih prilikah narodne borbe prednjačijo Hrvatje balkanskim narodom na vseh poljih znanosti in umetnosti. Kadar se mudim v sredini vaših sonarodnjakov, v Zagrebu, čutim se mlajim, vzletnejim, ker vidim narod, ki ima smisla in občutka za vse, kar je lepo, plemenito in vzvišeno. Govoré o političnih razmerah, je rekel: „Pravične težnje hrvatskih bojevnikov, hrvatskega naroda, za napredek morajo najti odmeva, obrambe in pomoči v kulturnih evropskih narodih.“

* 24 ljudi umorila. V Boliniji, v južni Rusiji, v vasi Kalinovka so zaprli nedavno navadnega delavca in njegovo soprogo, ker sta umorila in oropala tekom treh let 24 ljudi. Izdal ju je lastni sinček. In res so našli v njegovi hiši krvavo obleko zadnje njegove žrtve, nekega lončarja, kateri je prosil morilca prenočišča. V ječi je priznal, da je umoril in oropal 24 ljudi, njegova žena mu je pa pomagala. V morilčevi omari so našli pri hišni preiskavi precej tisočakov, katere je nabral zverinski človek pri svojih žrtvah.

* Osveta grških razbojnikov. Pred kratkim so ujeli razbojniki v vasi Velandis pri Elasoni posestnika Dimitrija Čelingasa ter so zahtevali zanj od njegove rodbine veliko odkupnino. Toda Čelingas je ušel

brez odkupnine, a to je razbojnike tako razjarilo, da so na drobne kosce razsekali begunčovo ženo in otroke. Pa to še ni bilo dovolj, zažgali so tudi vse Čelingasovo posetvo.

Književnost.

— Fran baron Trenk, vodja hrvatskih pandurov. Po raznih virih napisal Gjuro Pandurić. 1901. Založil Anton Turk v Ljubljani. Cena 40 v., po pošti 50 v. Tako je naslov knjižici z dvema ilustracijama, katera bode mladini in preprostemu občinstvu prav dobrodošla. Povest je jako zanimiva ter spisana vseskozi v lepem jeziku. Priporočamo jo!

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 21. februarja. V današnji seji poslanske zbornice so Čehi začeli obračunati s prezidentom Vetterjem zaradi njegove izjave glede sprejemanja nenemških interpelacij. Debatu je otvoril dr. Pacak, ki je dokazal, da je predsednik kršil ravnopravnost in pravilnik. Vetter ne more navesti ne jednega paragrafa, ki bi opravičeval njegovo stališče. (Schönerer: „Govorite češki“. Klici: „Molči, pijanec!“) Pacak je potem prečital oster protest zoper predsednikovo odredbo in zahteval, da se isti protokolira. Kramar je Vetterju očital, da je vedoma neresnico govoril, ko je trdil, da sta Abrahamowicz in Kramar zavračala nenemške interpelacije. To se ni moglo zgoditi, ker jima nobena nenemška interpelacija ni bila vročena. Kramar je končno dejal, da sicer neče groziti, da pa lahko pove, da bodo Čehi izvajali vse konsekvence iz predsednikovega postopanja. Brzorad je dejal, da se prezidentovo postopanje ne da kvalificirati. Prezident se je uklonil terorizmu Schönererjancev in storil hudo delstvo. — V tem trenutku so prišli češki narodni socialisti v zbornico in prinesli seboj velikanske rudeče plakate z napisom „čl. 19.“ Položili so jih na mize ministrov, vzeli prezidentu z mize lep in prilepili plakate na zid. Zbralo se je krog njih vse polno poslancev in unel se je oster prepir. Skoraj bi bil nastal pretep. V tem hipu je Schönerer zavpil: „Hoch! Prezenterajte puške pred ritmojstrom Vetterjem.“ Vse je udarilo v smeh in Brzorad je mogel nadaljevati svoj govor. Očital je Vetterju, da je sprejel Schönererjev nauk, da se ponečedi protokol, če bi se vanj sprejemale nenemške interpelacije. Če tako postopa prezident, potem se neha vse, potem je vse švindel, zakon, ustava, pravilnik, potem pa se tudi ni čuditi, če narodi ta parlament sovražijo in zaničujejo. Stransky je rekel, da se hoče s prezidentovo odredbo Slovane potisniti pod nemški podplat in jih zasramovati. Postopanje prezidentovo je „niederträchtig“ in „schurkisch“. Vetterja bodo ravno tako spodili, kakor Claryja. Govoril je potem Derschatta s pravo nemško impertinentnostjo, sedaj pa govori Plaček.

Dunaj 21. februarja. Prezidij poslanske zbornice se je danes poklonil cesarju in mu sporočil izraz lojalnosti poslanske zbornice, ki je bil sklenjen dne 14. t. m. Cesar je rekel, da upa, da bo parlament vendar funkcioniral.

Dunaj 21. februarja. Cesar je danes sprejel ljubljanskega škofa Jegliča v avdijenci.

Dunaj 21. februarja. Predsednikom proračunskega odseka je izvoljen Kathrein. Ker Čehi niso dobili nobenega zastopstva v predsedništvu, so protestirali, na kar so bili sklicani načelniki vseh odsekov.

Dunaj 21. februarja. Načelnikom železniškega odseka je bil izvoljen baron Schwegel.

Dunaj 21. februarja. V včerajšnji seji češkega kluba je podpredsednik poslanske zbornice Žaček izjavil, da želi odstopiti, in sicer zaradi odločbe glede nenemških interpelacij. Klub se je izrekel proti temu, vsled česar ostane Žaček na svojem mestu.

Berolin 21. februarja. Kralj Edvard se odpelje v soboto v Nemčijo. Z nemškim cesarjem se snide v Hamburgu.

Listnica upravnštva.

Gosp. J. K. v S. ulicah, tu: Darila iz gotovih zrokov ne moremo priobiti. Prosimo namani, li naj je porabimo v drug namen, ali pa pridite ponj.

Ustna voda Dentol

z novim antiseptikom.
15 kapljic na kozarec vode. Cena 1 K.
Dobiva se pri (18-14)
zobozdravniku dr. R. Frlanu.

Dež. gledališče v Ljubljani.

Štev. 74. Dr. pr. 1093.

V petek, dne 22. februarja 1901.

Tretjikat:

Lohengrin.

Velika romantična opera v 3 dejanjih, besede in glasbo zložil Rikard Wagner. Poslovenil M. Markič. Kapelnik g. Hil. Benšek. Režiser g. J. Noll.

Slagajnica se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7/8. uri. — Konec po 10. uri. Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnja predstava bo v nedeljo, 24. februarja.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 16. februarja: Marija Roic, gostija, 51 let, Zvonarske ulice št. 9, vodenica. — Marija Rozman, kajzerjeva žena, 58 let, Črna vas št. 32, pljučnica.

Dne 17. februarja: Roza Franja Matovšek, usmiljenka, 27 let, Poljanska cesta št. 28, jetika. — Albina Hess, zasebnica 56 let, Poljanska cesta št. 15, krvavljenje pjuč.

Dne 18. februarja: Marija Markon, kuharica, 32 let, Dunajska cesta št. 12, krvavenje. — Kristina Vidmar, črkostavčeva žena, 25 let, Marije Terezije cesta št. 11, jetika.

Dne 19. februarja: Dr. Roman Jacobi, zasebnik, 56 let, sv. Petra cesta št. 9, kap. — Franja Sušnik, steklarjeva žena, 33 let, Marije Terezije cesta št. 11, jetika.

V hiralnici:

Dne 12. februarja: Marija Struna, usmiljenka, 40 let, jetika.

Dne 15. februarja: Elizabeta Langus, hišina, 50 let, prisad.

Dne 16. februarja: Ivan Novak, gostač, 91 let, ostarelost.

V deželni bolnici:

Dne 16. februarja: Fran Köhler, tovarn. uradnik, 86 let, pljučni emfizem. — Marija Siabe, tesa-jeva žena, 40 let, srčna hiba. — Jera Rovar, dninarica, 36 let, jetika.

Dne 17. februarja: Marija Borštnar, šivilja, 17 let, jetika.

Dne 18. februarja: Jera Verbič, gostija, 80 let, ostarelost.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m. Srednji srčni tlak 756-0 mm.

Februar	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Moistura v %
20	9. zvečer	737.4	- 8.3	sl. jvzhod	jasno	70
21	7. zjutraj	738.5	- 14.4	sl. jvzh.	del. oblak.	70
	2. popol.	737.9	- 3.7	sl. jvzh.	jasno	70

Srednja včerajsnja temperatura -6.8°, normala: 0-3°.

Dunajska borza

dne 21. februarja 1900.

Skupni državni dolg v notah	98.40
Skupni državni dolg v srebru	98.30
Avstrijska zlatna renta	118.-
Avstrijska kronska renta 4%	97.95
Ogrska zlatna renta 4%	118.-
Ogrska kronska renta 4%	93.55
Avstro-ogrsko bančne delnice	1677.-
Kreditne delnice	672.-
London vista	240. 7/8
Nemški državni bankovci za 100 mark.	117.40
20 mark	23.48
20 frankov	19.08 1/2
Italijanski bankovci	90.40
C. kr. cekini	11.32

Zahvala.

Ginjenim srcem izpolnim dolžnost, da se za mnogobrojno častilno spremstvo k poslednjemu počitku moje blage, nepozabne soproge, gospe

Louise Belle roj. Kette

posestnice na Uncu

vsem častitim udeležencem najiskrenejše zahvalim. — Tem potom zahvaljujem se prav iskreno častitim prijateljem, znanem in sorodnikom za izraženo sožalje in za poklonjene prekrasne vence z dragocenimi travkami.

Končno tisočkrat „Bog plati!“ velenjeni očetli Sebenikar-jevi na Rakeku, katera je milostno, požrtvovalno in prijateljsko skrbela za pokojnico ob dolgi in mučni bolezni, kakor tudi ob smrti.

Na Uncu pri Rakeku, 19. febr. 1901.

Avgust Belle

(404)

soprog.

Firm 10/1.

Einz. I.—153.

Oklio.

Pri podpisani kot trgovski sodniki se je izvršil v trgovinskem registru za posamezne trgovce vpis tvrdke

„Alojzij Pečnik, trgovina z mešanim blagom v Velikih Laščah“.

Imetnik tvrdke bo podpisaval: Alojzij Pečnik. (392)

C. kr. okrožno sodišče v Rudolfovem odd. I., dne 9. februarja 1900.

Cas. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. februarja 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inmost; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inmost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen Marijine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 10. uri po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste. — Proga v Novo mesto in Kočevje. Ob 7. uri 17 m zjutraj osonni vlak v Novo mesto, Straža-Toplice, Kočevje. — Ob 1. uri 5 m popoldne osonni vlak v Novo mesto, Straža-Toplice, Kočevje. — Ob 6. uri 55 m zvečer osonni vlak v Novo mesto, Kočevje. — Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inmosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Ob 8. uri in 44 m zjutraj osonni vlak iz Novega mesta in Kočevja. — Ob 2. uri 32 m popoldne osonni vlak iz Straže-Toplice, Novega mesta in Kočevja. — Ob 8. uri 48 m zvečer osonni vlak iz Straže-Toplice, Novega mesta, Kočevja. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zvečer, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zjutraj.

Trgovski pomočnik

prva moč, se takoj vsprejme pri tvrdki
And. Suppanz, Pristova. (401-1)

Prodajalka

dobro izurjena za trgovino mešanega blaga, se takoj vsprejme. (402-1)
Kje? pove upravništvo „Slov. Nar.“.

Trgovsko in obrtno društvo

pridei

v nedeljo, dne 24. februarja

ob 10. uri dopoldne

v dvorani „Mestnega doma“

javen shod

na katerem se bode raspravljalo in sklepalo

o drž. potresnem posojilu.

Hišni posestniki, trgovci in obrtniki se vabijo, naj se mnogoštevilno udeležijo tega shoda.

V Ljubljani, dne 19. februarja 1901.

Za trgovsko in obrtno društvo:

Fr. Terdina.

(400-1)

(12-42)

Hajd' na beli vrh planine,
Kjer solca žarek sneg topi!
Tu gor' mi vsaka bol premine,
Vesolja srce prekipi,
In vriskam, da od skal odmeva:

„Pozdravljena, prelepa zemlja!
Pozdravljen, krog sneženih glav!
Napijam Vam, kar najbolj pravo
Za grlo, tek in za prebavo
Očeta Klauerja „Triglav“!“

Št. 688.

Razglas.

Pri občnem zboru „prve dolenjske posojilnice v Metliki“, registrovane zadruge z neomejenim poročstvom, dne 14. februarja 1901. leta se je računski sklep z bilanco za petindvajseto gospodarsko leto 1900. sledeče potrdil:

A. Bilanca.

Imetje		Znesek	Dolгови		Znesek
	Kron	h		Kron	h
1	Gotovina koncem leta 1900	13008.08	1	522 deležev po 36 K	18792.-
2	Vrednost dveh srečk	56.-	2	Rezervni sklad	4.000.-
3	Vrednost v državnih papirjih	110174.-	3	Hranilne vloge	1120714.32
4	Posojila na posestva po 5%	235974.74	4	Za leto 1901. vsprejete obresti.	5309.60
5	„ „ 6%	491552.18	5	Čisti dobiček	4176.-
6	„ „ 7%	109216.77			
7	„ „ 8%	168103.70			
8	Zaostale obresti	21857.95			
9	Vrednost zemljišč v Bujnjarcih	13090.50			
10	„ „ Črnomlju	9894.-			
11	„ hiše št. 15 v Metliki	16000.-			
12	Inventar	64.-			
Skupaj		1188991.92	Skupaj		1188991.92

B. Denarni promet.

Dohodki		Znesek	Izdatki		Znesek
	Kron	h		Kron	h
1	Gotovine koncem leta 1899	20126.76	1	Nazaj plačani deleži	756.-
2	Vplačani deleži	252.-	2	„ plačane hranilne vloge	264005.49
3	Hranilne vloge	373481.32	3	„ obresti	2079.82
4	Nazaj plačana posojila	595461.47	4	Dovoljena posojila	753586.10
5	Vplačane obresti	53823.72	5	Razni izdatki	1559.59
6	Razni dohodki	2873.06	6	Upravni stroški	2822.50
Skupaj		1046018.33	7	Poprava posloplja	767.20
			8	Za dobrodelne namene	751.65
			9	Razni davki	3111.00
			10	Dobička društvenikom	3552.60
			11	Gotovina koncem leta 1900	13608.08
Skupaj		1046018.33	Skupaj		1046018.33

V tekočem letu je bil denarni promet ta le:

Vseh dohodkov je bilo 1046018 K 33 h

Vseh izdatkov pa 1046018 „ 33 „

Torej skupni denarni promet 2092036 K 66 h.

Zadruga obstala je koncem leta 1900. iz 274 društvenikov; izstopilo jih je 8 (osem) in pristopilo jih je 5 (pet).

Društvenih deležev bilo je koncem 1900. leta 522, nazaj plačanih je bilo 21 (edenindvajset) in vplačanih 7 (sedem).

To se p. n. gg. društvenikom objavi z dostavkom, da je račun in bilanca v občinski pisarni v Metliki od danes naprej pa do 1. marca 1901 vsakomur na vpogled.

Ravnateljstvo I. dolenjske posojilnice v Metliki

dne 15. februarja 1901.

Otmarm Sturm I. r.,
blagajnik.

Leopold Gangl I. r.,
ravnatelj.

Janez Požek I. r.,
preglednik.

Franc Jutraž I. r.,
odbornik.

Franc Schönbrunn I. r.,
odbornik.

Naznanjam, da sem prevzel od „Narodne Tiskarne“ v Ljubljani v izključno razprodajo Jurčičeve zbrane spise, potem letnike in posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ in vse one knjige, katere so izšle v založbi „Narodne Tiskarne“. — Te knjige so:

Josipa Jurčiča zbrani spisi, zvezek I. do XI., broširan à 60 kr., elegantno vezan à 1 gld.
„Ljubljanski Zvon“, letniki II., III., V., VI., broširan à 3 gld., vezan v Bonačeve platnice à 4 gld. 20 kr.; — letniki VII. in VIII., broširan à 4 gld., vezan v Bonačeve platnice à 5 gld. 20 kr.;
— letniki od IX. do XVIII., broširan à 4 gld. 60 kr., vezan v Bonačeve platnice à 5 gld. 20 kr.
Posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ po 40 kr.
Zbirka zakonov. I. Kazenski zakonik, vezan à 3 gld.
Zbirka zakonov. II. Kaz. pravdni red, vezan à 2 gld. 80 kr.
Zarnikovi zbrani spisi. I. zvezek, broširan à 50 kr.
Dr. Nevesekdo: „4000“. Povest, broš. à 50 kr.
A. Askerc: Izlet v Carigrad, broš. à 20 kr.
Po znižani cenil priporočam: Fran Kocbek, Pregovori, prilike in rekl. Prej 50 kr., sedaj samo 30 kr.

Turgenjev: Otol in sinovi. Roman, broširan à 50 kr.
— Štiri novele, broš. à 20 kr.
Beneš-Třebizsky: Blodne duše. Roman, broširan à 70 kr.
Lef ebvre: Pariz v Ameriki, broširan à 50 kr.
Stat. nominis umbra: Časnikarstvo in naši časniki, broširano à 40 kr.
Tolstoj: Dva romana, broširana à 70 kr.
Jelinek: Ukrajinske duše, Povest, broširana à 15 kr.
Halévy: Dnevnik, broširan à 15 kr.
— Rane pripovedke, broširane à 40 kr.
— Dve povesti, broš. à 25 kr.
Theuriet: Učinka. Povest, broš. à 20 kr.
Souvestre: Vilenski brodnik. Povest, broš. à 15 kr.
Jurčič: Listki, broš. à 15 kr.
— Gregorčičevim kritikom, broš. à 30 kr.
Avstrijski patrijot: „Parteiwesen der Slaven“, broširano à 50 kr.

Sprejemam tudi naročila na vse modne žurnale, na vse domače in tuje časnike ter knjige.

I. Schwenkner

knjigotržec

V Ljubljani, Dvorni trg šte. 1.